

Zákaz sociálních sítí pro děti do 15 let je politicky líbivý, ale neřeší podstatu problému, kritizují Piráti

17.2.2026 - | Česká pirátská strana

Bezpečný digitální prostor nevzniká zákazem - vzniká odpovědností, regulací platform a vzděláváním. I když zákaz zní jako jednoduché řešení, jde ve skutečnosti o nefunkční zkratku, která míjí podstatu problému. Děti si cestu na sítě najdou vždycky. Rozdíl je pouze v tom, jestli na nich budou s vedením, pravidly a ochranou, nebo potají, bez jakékoliv bezpečnosti a podpory.

Níže shrnujeme klíčové pozice Pirátů k tématu:

1. Existující zákony je třeba vymáhat, ne přidávat nové zákazy

Místo zavádění nových zákazů musíme konečně začít vymáhat to, co již existuje. Nástroje už totiž máme, jen je neuplatňujeme důsledně.

V Česku již šest let platí zákon č. 110/2019 Sb., o ochraně osobních údajů, který jasně stanovuje, že děti do 15 let mohou sdílet osobní údaje pouze se souhlasem rodičů.

Na evropské úrovni pak DSA (Digital Services Act) ukládá platformám povinnost chránit děti, omezovat návykové algoritmy a potírat škodlivý obsah. Plnou implementaci DSA ve sněmovně dlouhodobě blokují konzervativní a populistické síly, které preferují mediálně vděčné zákazy před systémovými řešeními.

2. Tlak musí směřovat na platformy, ne na uživatele

Skutečný problém nejsou děti na sociálních sítích. Skutečný problém je závislostní design platform, který škodí nám všem: návykové algoritmy, nekonečný feed, tlak na výkon, vzhled a popularitu, šíření nenávisti a netransparentní fungování systémů doporučování.

Místo zákazů musíme tlačit na poskytovatele, aby se změnil závislostní design, aby bylo průhledné fungování algoritmů, aby algoritmy nepodporovaly nenávistné projevy, aby existovala reálná ochrana dětí, a aby fungovala systematická podpora a osvěta rodičů.

Tlak musí být na poskytovatele, ne na uživatele. Zákazem naopak fixujeme současný špatný stav sítí a rezignujeme na změnu k lepšímu.

3. Zákaz je nevymahatelný a přináší nová rizika

Děti si cestu na sítě najdou vždy, rozdíl je pouze v tom, zda tam budou s vedením a ochranou, nebo potají, bez jakékoliv bezpečnosti.

Ani Austrálie ani Francie, na něž se Andrej Babiš odvolává, dosud nenabízejí funkční model

vymáhání.

Pokud by měl být zákaz skutečně vynutitelný, znamenalo by to plošné ověřování identity pomocí občanských průkazů nebo jiných dokladů. To by vedlo k faktickému konci anonymního internetu. Cena z hlediska svobod a bezpečnosti by byla nepřijatelná.

Vědecké výzkumy navíc ukazují, že digitální detoxy jsou neudržitelné a obírají uživatele o všechna pozitiva sítí; snaha o snížení používání sítí je přínosnější než jejich úplný zákaz.

4. Mobilní telefony ve školách: autonomie škol, ne plošný zákon

Debata o mobilních telefonech ve školách je legitimní, ale plošný zákaz na úrovni zákona není systémovým řešením. Ředitelé škol již dnes mají potřebné pravomoci - prostřednictvím školního řádu mohou používání telefonů omezit, vymezit pro výukové účely nebo upravit režim o přestávkách.

Nejlépe fungují pravidla vzniklá dialogem uvnitř školní komunity za zapojení žáků, rodičů i pedagogů. Role státu spočívá v podpoře, rozvoji digitální gramotnosti a metodické pomoci školám, nikoli v centrálním diktátu.

Zákaz sociálních sítí pro děti neřeší realitu digitálního světa

První a nejdůležitější linií ochrany dětí v digitálním světě jsou rodiče. Zároveň jsou však často ti nejméně vybavení. Stát by proto měl investovat do systematické osvěty a praktické podpory, nikoli se spoléhat na to, že zákazem přenese odpovědnost na platformy nebo školy.

Konkrétně to znamená zajistit rodičům přístup ke srozumitelným a praktickým návodům, jak s dětmi o digitálním světě mluvit, jak nastavit rodičovskou kontrolu a jak rozpoznat příznaky digitální závislosti nebo kyberšikany. Důležité je také posilovat spolupráci mezi školami a rodinami, škola nemůže nahradit rodinu a rodina nemůže nahradit školu, ale společně mohou vytvořit prostředí, ve kterém dítě není na internetu samo.

Osvěta přitom nesmí být moralizující ani strašící. Dělit svět na “bezpečný offline” a “nebezpečný online” je zkreslující a kontraproduktivní, děti v digitálním světě prostě žijí. Hlavní nebezpečí nespočívá v tom, že tam jsou, ale že tam zůstávají samy, bez dospělých, kteří poradí a pomohou. Cílem osvěty proto má být vybavit rodiče kompetencemi, aby mohli být svým dětem průvodci, stejně jako je učí bezpečně přecházet silnici nebo se pohybovat ve velkém městě.

<https://www.pirati.cz/jak-pirati-pracuji/zakaz-socialnich-siti-pro-deti-do-15-let-je-politicky-libivy-ale-n-eresi-podstatu-problemu-kritizuji-pirati>